

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

«Ο καπνός στην ιστορία: οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις»

Στις 7-9 Δεκεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε στην Καβάλα το 1^ο Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο «Ο καπνός στην ιστορία: οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις». Το συνέδριο διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Κοινωνικών Κινήματων και Ιστορίας Καπνού σε συνεργασία με τη Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, το Πανεπιστήμιο του Αμβούργου (Τμήμα Γλωσσών, Λογοτεχνίας και Μέσων ΙΙ) και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΜΠΣ Δημόσια Ιστορία), ενώ εντάχθηκε στις εκδηλώσεις του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018. Υποστηρίχθηκε δε από τον Δήμο και το Επιμελητήριο Καβάλας.

Στην έναρξη του συνεδρίου παρευρέθηκαν η υπουργός Μακεδονίας Θράκης Κατερίνα Νοτοπούλου, βουλευτές, επικεφαλής και εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών, των επιμελητηρίων, συλλόγων εργαζομένων και του επιχειρηματικού κόσμου. Πρέπει να σημειωθεί ότι, εκτός των άλλων, χαιρετισμούς απηύθυναν εκπρόσωποι των τριών ιστορικών κοινοτήτων της Καβάλας (Ισραηλιτική, Αρμενική και Μουσουλμανική), ενώ προβλήθηκε μαγνητοσκοπημένο μήνυμα του γιού του πρωτεργάτη του σοσιαλιστικού εργατικού κινήματος στην Ελλάδα Αβραάμ Μπεναρόγια. Στο ίδιο πλαίσιο τιμήθηκε από το ΙΚΚΙΚ ο Θεοχάρης Ιορδανίδης, ένας από τους τελευταίους εμπειρογνώμονες καπνού.

Στο συνέδριο συμμετείχαν 47 εισηγητές, καταξιωμένοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, καθώς και ώριμοι και νέοι ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Ανακοινώθηκαν 42 συνολικά εισηγήσεις σε 11 θεματικές συνεδρίες και μία συζήτηση στρογγυλής τράπεζας. Τις εργασίες του συνεδρίου παρακολούθησαν, εκτός από τους ειδικούς επιστήμονες, φοιτητές και φοιτήτριες του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και πλήθος κόσμου.

Δεδομένου ότι συνιστά την πρώτη μεγάλης κλίμακας επιστημονική διοργάνωση πάνω στην ιστορία του καπνού στην Ευρώπη, στο συνέδριο αναδείχθηκαν όχι μόνο οι υφιστάμενες οπτικές και κατατέθηκαν οι γνώσεις και τα πορίσματα των ολοκληρωμένων και τρεχουσών επιστημονικών ερευνών, αλλά και αναφάνηκαν τα κενά και οι προοπτικές, ενώ τέθηκαν νέα ερευνητικά ζητήματα και ερωτήματα. Εκτός

από τον πολύ-επιστημονικό και δι-επιστημονικό χαρακτήρα των θεματικών συνεδρίων και του διαλόγου, αναδείχθηκαν οι ποικίλες εκφάνσεις του καπνού ως ιστορικού φαινομένου: όχι μόνο οι τοπικότητες, αλλά και η διεθνικότητα και η παγκοσμιότητα στα πολλαπλά επίπεδα των επιστημονικών αναλύσεων και επιστημολογικών θεωρήσεων. Ιστορικοί διαφόρων ειδικοτήτων, οικονομολόγοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, φιλόλογοι, λαογράφοι και κοινωνικοί ανθρωπολόγοι είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες, να συζητήσουν και να αντιπαραθέσουν τη μεθοδολογία και την προβληματική τους και να συμβάλουν στη διάνοιξη νέων ερευνητικών δρόμων. Αναδείχθηκε το ζήτημα της διάσωσης και αξιοποίησης της πολιτισμικής κληρονομιάς του καπνού και ιδίως του σημαντικού κτιριακού αποθέματος, δηλαδή των καπναποθηκών, και του μηχανολογικού-εργαλειακού εξοπλισμού τους.

Ιδιαίτερα κρίσιμη υπήρξε η συζήτηση για την οργάνωση, καταγραφή, ταξινόμηση και ψηφιοποίηση των ιστορικών αρχείων καπνού, με έμφαση στα αρχεία της Καβάλας, τα οποία μέχρι τώρα, σε μεγάλο βαθμό, παραμένουν αναξιοποίητα. Τέλος, συζητήθηκαν η προοπτική της διοργάνωσης ανάλογων συνεδρίων στο εγγύς μέλλον και οι δυνατότητες να συγκροτηθεί στην Καβάλα ένα διεθνές ερευνητικό κέντρο για την ιστορία του καπνού, το οποίο θα αξιοποιεί συστηματικά τις πλούσιες αρχειακές συλλογές της ευρύτερης περιοχής.

Η Οργανωτική και η Επιστημονική Επιτροπή του συνεδρίου ευχαριστεί θερμά τους εισηγητές και τις εισηγήτριες για το υψηλό επίπεδο των παρουσιάσεών τους και για τις πολύ γόνιμες συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν. Τέλος, ευχαριστεί τους πολίτες της Καβάλας και της περιφέρειας για το ενδιαφέρον και τη μαζική τους προσέλευση, η οποία ξεπέρασε κάθε προσδοκία.